

OECUMENISCHE BASISGROEP VENRAY E.O.

Vredesweek 2026

Ruimte waar het licht niet stroomt.

Mededelingen

Welkom

Wij zijn vandaag bij elkaar gekomen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Ontsteken van het licht.

Inleiding

Gebod, Vreugde en vrede

M.v.d.Berg

Vreugde en vrede
we blijven ernaar uitzien
we blijven ernaar verlangen

vrede en vreugde
het zijn dromen als dagelijks brood
om niet te verhongeren

vreugde en vrede
ze horen bij het dagelijks verlangen
ze horen bij menselijke levenskunst

vrede en vreugde
laten we ze handen en voeten geven
opdat wij niet verwilderen.

Lied 84: Psalm 25 Houd mij in leven

H.Oosterhuis/B.Huijbers

Lezing Uit: Tenslotte door T.v.d.Beld in Mariënborg Magazine 43-03, juli 2026.

In de wereld waarin wij op het ogenblik leven wordt de urgentie om na te denken over wie God eigenlijk is, steeds groter. Prominente politici, uit verschillende landen en culturen, halen de eeuwige erbij om hun vaak bedenkelijke bedoelingen te ondersteunen. De Russische president laat zich in zijn oorlogsplannen adviseren door de orthodox-christelijke patriarch; de president van de Verenigde Staten en vooral zijn minister van Oorlog, roepen de Heer erbij om hen te helpen bij het vernietigen van de vijand, uit naam van Allah onderdrukken de Iraanse regeerders hun eigen volk, met een beroep op de Thora jaagt de Israëlische regering de Palestijnen van hun land, of doet nog iets ergers. Wie is “in godsnaam” die god van al die potentaten? En dichterbij huis: welke ‘god’ bezielt al die haatpredikers op de sociale media en ons eigen politieke landschap? (...)

Zo word ik gedwongen na te denken over wat god voor mij in dit alles betekent. Als god door Jan en alleman zo slordig wordt gebruikt, wie is dan mijn god die ik daar tegenover kan stellen? Waar haal ik dan de inspiratie vandaan om mij namens de Eeuwige het nodige over oorlog en vrede te zeggen heeft en wiens woorden ik steeds weer opnieuw vind in de ‘grondwet’ van het christendom, de Bergrede. Daar wordt geen haat gepredikt, maar zachtmoedigheid, daar worden vrede en gerechtigheid geplaatst tegenover het vernietigen van de vijand.

Als ik die grondwet volg ben ik dan naïef? Hoort in de harde wereld waarin wij leven, geweld er nu eenmaal bij? Tja, dat is een dilemma. Als paus Leo de potentaten van de wereld oproept het geweld te staken, wordt hem onbegrip en slapheid verweten. Maar zij die dat doen beseffen niet, dat geweld tegenover geweld ook een teken van machteloosheid is. Streven naar vrede vereist meer moed en doorzettingsvermogen dan erop los slaan. Dat is geen contradictie, maar een simpele waarheid.

Muziek

Lezing

Uit: Religie en geweld door Jacques Kruunenberg in het 25-jarig jubileumboekje van onze Basisgroep blz. 23)

Religies vertonen twee basisgevoelens: een huiveringwekkende vrees en fascinerende uitdaging.

Mensen hebben elkaar nodig om die verhalen te bewaren, ze steeds opnieuw te vertellen. Lotgenoten die elkaar over de dode punten heen helpen. Om niet helemaal weg te zakken in wanhoop. Ze vormen groepen en organiseren die groepen in steeds grotere verbanden. Wereldreligies, wereldgodsdiensten. Maar groepen hebben een eigen dynamiek. Terwijl groepsvorming alleen maar een middel is tot iets anders, ontaarden ze vaak in een doel op zich. Bijvoorbeeld kerken zijn er om gelovigen te dienen, maar je ziet al gauw dat gelovigen de kerken moeten dienen.

Er is nog iets anders met groepen. Zowel door druk van binnenuit als door druk van buitenaf gaan groepen zich steeds verder profileren, zich tegen elkaar afzetten. En dan zover gaan dat ze elkaar als levensbedreigend zien en elkaar bestrijden. En als religies dan aansluiting zoeken bij de feitelijke macht, als zij zich verbinden met een staat, met een nationaliteit, dan gaat de verstarring pas goed beginnen. Een uiterst agressieve verdediging.

Religies gaan de onderlinge verschillen uitvergroten, elkaar uitsluiten en bestrijden. Naarmate de dreiging van buiten groter is, moet naar binnen toe de eenheid strenger gehandhaafd worden. Er komt censuur, eventueel een inquisitie, een eenduidige orthodoxie. Denken in en-en is er niet meer bij. Het wordt of-of. De ambivalentie, de tweeslachtigheid, die mensen aangeboren is, moet wijken voor een eenduidige strakke lijn en naar mate die rechtlijnigheid in het geding komt wordt de verbetering groter. Dictatuur en geweld krijgen de overhand. Zo verloopt in een notendop de ontwikkeling van een menslievende religie naar een gewelddadig machtsblok.

03 Huub Oosterhuis
And Koor Voor Nieuw

Luisterlied:

Niksers leeghoofden; Psalm 14 vrij.

H.Oosterhuis/B.Huijbers.

Niksers, leeghoofden, goden
zijn het, levende goden
die zeggen:
jouw god is geen god,
zinloos, halfzacht, onhandelbaar
is zijn gebod-
blindgangers zijn het
die zeggen:
er bestaat geen laatst gericht
geen eerste naam.
En zo gezegd zo gedaan.

*Zij breken de weg op
verwoesten het land
niemand die raad weet
niemand die recht doet
niemand.*

Zij zuigen de lucht uit

Hebben zij nog van mij gehoord,
zegt hij,
die aanstichters van dood,
die mijn mensen verpatsen
en vreten als brood,
die loochenen dat ik ben die ik ben,
dat ik bij name ken
de minste der armen,
dat het mijn naam is
een god van ontrechten te zijn,
dat zij wel sterk staan misschien,
maar mijn trouw en mijn toekomst
duren het langst.
Wisten ze dat, ze zouden
dood vallen van angst.

Zij breken....

Nu nog zijn ze bij machte

zij wroeten de zilveren bronnen
uit andermans grond;
drakentanden, angstdromen
zaaien zij rond
zij stoten de armen
het woord uit de mond.

Zij breken.....

In zijn verborgenheid
van achter het licht
houdt hij zijn ogen
hoopvol gericht
op de kinderen der mensen.
Hij zoekt
of er nog één is, waar ook,
in welke uithoek,
die beter weet, opnieuw begint,
één kind dat durft,
één die zijn wortels
uitstrekt naar de bron.
maar allen zijn verwelkt, verstomd
en geen begin houdt stand.

Zij breken...

de arme te honen,
te schande te maken
zijn droom van een eigen nieuw
land,
zo hem te knechten, dat hij
vertwijfelt
aan dat visioen.

Ik zegt Hij,
Ik zal hem recht doen.

Zij breken de weg op
verwoesten het land?
Ik ben het die raad weet,
iemand die recht doet,
iemand.

Zal onze redding ooit dagen,
de stad van de vrede?
Zal Hij ons lot
ten goede keren, die heeft gezegd:
'Ik ben jouw god,
jouw toekomst is mijn naam.'
Kan ooit een heel volk
uit de dood opstaan?

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in Eén

(H.Oosterhuis)

Ik geloof in Eén
die naar het woord van Jezus
en van zijn gemeente hier op aarde

die naar het levend woord der Schriften Israëls en der profeten
die naar ons hart verhoopt
de schreeuw der mensen hoort, het hulpgeroep, het bittere geschrei
van mensen overal op aarde

die hun lijden ziet, hun namen kent, die is afgedaald om te bevrijden
die verschenen is om ons te dienen, die mensen stuurt naar mensen in nood

die komen zal in zijn messias
bron van levenskracht en licht
woord van licht en bevrijding
geest van licht en volharding –

Gij alleen zijt waard genoemd te worden: God
liefde in ons en boven ons uit.

Zo moge het zijn.

Muziek

Tafelgebed

Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer
Gij onze hulp uit de hoge.
Wij eten het brood van zijn leven.
De wijn doet hij smaken naar hemel
Zijn naam houden wij hoog in ons midden totdat Hij komt.
Zijn lijden en sterven gedenken wij hier.
De dood die Hij wist te weerstaan
Uit het graf van de angst stond hij op, ons vooruit.
Wij die leven in schaduw van dood.
Zijn bestemming ging hij niet uit de weg:
mens met ons mensen, zoon naar uw hart, hoeder van wat kwetsbaar is.
Schenk ons zijn geest, schenk ons zijn moed,
om met hem uit angst op te staan.
Stil de woede in de wereld,
maak ons stichters van vrede, versterk onze band met elkaar.
Geef kracht aan wie ziek zijn, heel ons lichaam, heel onze ziel.
Maak ons sterk, God, in onze liefde en trouw, tot voorbij de grens van de dood.
Laat er leven bij u zijn, toekomst en licht, bescherming, vergeving, genade.
Onder uw bescherming nemen wij onze toevlucht.

Maaltijd des Heren

Voorbeden afgewisseld door het lied Heer ontferm U.

Onze Vader

Collecte: Aanbevolen PAX, Utrecht NL 03 TRIO 0390515000

Zegenbede.

Laten we heengaan in vrede en vreugde
dankbaar dat we zoveel goeds van anderen
in ons hart mogen meedragen.
In het volle vertrouwen dat De Eeuwige
ons daarin al blijven vergezellen.

Slotlied

(Tekst H.Oosterhuis; mel.: Ik wil mij gaan vertroosten)

Wij die met eigen ogen de aarde zien verscheurd,
maar blind en onmeedogend ontkennen wat gebeurt:

dat oorlog is geboden en vrede niet mag zijn,
dat mensen mensen doden dat wij die mensen zijn.

Wij die nog mogen leven van hoop en vrees vervuld,
aan machten prijs gegeven aan meer dan eigen schuld,
wij die god weet hoe verder tot hiertoe zijn gespaard,
dat wij toch nooit erkennen het recht van vuur en zwaard.

Dat wij toch niet vergeten waartoe wij zijn gemaakt,
dat diep in ons geweten opnieuw het licht ontwaakt,
dat in ons wordt herschapen de geest die overleeft,
dat onze lieve aarde nog kans op redding heeft.